

การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว
(BCG Model) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดย

นายสำราญ สาราบรรณ์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การประชุมวิชาการประจำปีของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ครั้งที่ 17
วันอังคารที่ 29 มีนาคม 2565

กลไกการขับเคลื่อน BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มอบหมายให้

- ศีษาระบบเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว
- ออกแบบเสนอแนะชุดข้อมูล/องค์ความรู้

เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจเชิงนโยบายในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ปรับปรุงแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง พิจารณากลับกรองแผนงานโครงการและคำขอ ตั้งงบประมาณที่สร้างภาคเกษตรให้มีความพร้อมและสร้างโอกาส BCG Economy ได้ทันการณ์

แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564

ปลัด กษ. ประธาน

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เลขาธิการร่วม

มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือกลไกการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร พิจารณาแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และวางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ด้านการเกษตร (BCG Model)

การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

- ▶ การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดโซ่คุณค่า ภายใต้หลักตลาดนำการผลิต เพื่อผลักดันเกษตรไทยสู่ 3 สูง คือ “ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง”
- ▶ เศรษฐกิจชีวภาพ เน้นการสร้างมูลค่าให้กับผลผลิตสินค้าเกษตร หรือ Value Creation” โดยกิจกรรม**ต้นทาง** เช่น การพัฒนาพันธุ์ การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี การส่งเสริมการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิต **กลางทาง** คือ การแปรรูปขั้นต้นหรือขั้นกลาง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การสร้างแบรนด์หรือตราสินค้า และ**ปลายทาง** คือ การแปรรูปและพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูง การตลาดเชิงรุก
- ▶ เศรษฐกิจหมุนเวียน เน้นการจัดการของเสียหรือขยะให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) โดยกิจกรรม**ต้นทาง** คือ การนำส่วนเกินหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ เพื่อลดมลพิษในฟาร์ม **กลางทาง** เช่น การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นอาหารสัตว์ เป็นปุ๋ยการใช้เป็นวัตถุดิบในโรงไฟฟ้าชีวมวล/ชีวภาพ และ**ปลายทาง** คือ การแปรรูปขั้นสูงและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
- ▶ เศรษฐกิจสีเขียว เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน (Balance & Sustainability) โดยในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้าเกษตรและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่าง ๆ ต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน			ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
แผนแม่บทฯ	(03) การเกษตร	(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	(05) การท่องเที่ยว	(16) เศรษฐกิจฐานราก	(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการ ด้าน BCG (พ.ศ. 2564 – 2570)	ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 4
	การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์	การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่	การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมายหลัก	ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง คือ ประสิทธิภาพสูง ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งยกระดับผลผลิตเกษตรสู่มาตรฐานสูง ด้วยระบบการผลิตที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผลผลิต โภชนาการ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป้าหมายให้การทำการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูง ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความเป็นพรีเมียม มีความหลากหลาย และกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร			
ตัวชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> GDP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น 7 ล้านไร่ ภายในปี 2570 			
แนวทางการพัฒนา	1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	2. ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ และการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	3. พัฒนาเกษตรกรรมมืออาชีพ/เกษตรกรรุ่นใหม่ และเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากร	4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
เป้าหมายและตัวชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนตัวอย่างเชื้อพันธุ์พืช ประมง และปศุสัตว์ ที่เก็บรวบรวมในธนาคารพันธุกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ภายในปี 2570 พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (การปรับปรุงคุณภาพดินปัญหา การฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมและชะล้างพังทลาย) ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570 ลดการเผาในพื้นที่เกษตร จำนวน 1,470,000 ไร่ ภายในปี 2570 จำนวนมาตรฐานสินค้าเกษตรยั่งยืนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และนำไปใช้อย่างน้อย 3 สินค้า <p>สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 1</p>	<ol style="list-style-type: none"> มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน สมุนไพรและเครื่องเทศ และเมล็ดเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี มูลค่าผลผลิตของฟาร์มแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ฟาร์ม / แปลงที่ได้มาตรฐาน GAP / Organic เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ อย่างน้อยปีละ 2 ผลิตภัณฑ์ <p>สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 2 และยุทธศาสตร์ที่ 3</p>	<ol style="list-style-type: none"> จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 60,000 ราย การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของ กษ. เกี่ยวกับเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 <p>สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 4</p>	<ol style="list-style-type: none"> ฐานข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และระบบบริหารจัดการการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานในแต่ละกลุ่มสินค้าเป้าหมายที่สนับสนุนการพัฒนา BCG ของจังหวัดครบ 76 จังหวัดภายในปี 2570 สัดส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ BCG ที่มีกรนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่เสร็จแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 เรื่องต่อปี จำนวนขอบข่ายการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของหน่วยรับรอง (CB) และหน่วยตรวจ (IB) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ภายในปี 2570 พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,778,084 ไร่ ภายในปี 2570 <p>สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 4</p>

ความเชื่อมโยงแผน 3 ระดับ กับแนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน			ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
แผนแม่บทฯ/แผนการปฏิรูปประเทศ	(03) การเกษตร	(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	(05) การท่องเที่ยว	(16) เศรษฐกิจฐานราก	(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน
ด้านเศรษฐกิจ (ฉบับปรับปรุง) ประเด็นการสร้างเกษตรมูลค่าสูง (Big Rock)					

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด BCG Model	เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม	สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การพึ่งพาตนเอง
	<ol style="list-style-type: none"> มูลค่า GDP ของเศรษฐกิจ BCG เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาท จากปี พ.ศ. 2561 สัดส่วนผลิตภัณฑ์และบริการมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 การเพิ่มขึ้นของรายได้ของเศรษฐกิจฐานรากไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 	<ol style="list-style-type: none"> ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไม่น้อยกว่า 10 ล้านคน จำนวนผู้ประสบปัญหาขาดแคลนอาหารและทุพโภชนาการต่ำกว่าร้อยละ 5 จำนวนผู้เข้าถึงยา เวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ราคาแพงได้ แม้ในภาวะวิกฤตได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แสนคน จำนวนชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 	<ol style="list-style-type: none"> ลดการใช้ทรัพยากรลง 1 ใน 4 จากปัจจุบัน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ 20-25 ในปี พ.ศ. 2573 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2548 เพิ่มพื้นที่ป่าไม่น้อยกว่า 3.2 ล้านไร่ 	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน จำนวนสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับ BCG 1,000 ราย ดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยีขาดดุลลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
ยุทธศาสตร์ BCG	ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง
เป้าหมาย / ตัวชี้วัด	<p>เป้าหมาย ความหลากหลายชีวภาพได้รับการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ พื้นฟูเพิ่มจำนวน และใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าและยั่งยืน</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> คลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมดิจิทัล โดยบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model การตัดสินใจเชิงพื้นที่ และการเจรจาพันธกรณีระหว่างประเทศในอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ เทคนิคและนวัตกรรมในการอนุรักษ์ พื้นฟู ติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพสิ่งแวดล้อม ในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่สูงขึ้นด้วยนวัตกรรม 	<p>เป้าหมาย เศรษฐกิจฐานรากเติบโตอย่างมีคุณภาพพร้อมช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ลดลง</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> อัตราการขยายตัวของ GDP ของภูมิภาคเติบโตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จากปี พ.ศ. 2565 ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลงไม่น้อยกว่า 10 ล้านคน 	<p>เป้าหมายสาขาเกษตร ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยไปสู่ 3 สูง</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> เพิ่ม GDP สาขาเกษตร 3 แสนล้านบาท โดยสัดส่วนของสินค้าเกษตรมูลค่าสูง สินค้าพรีเมียม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 รายได้ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เกษตรกรเข้าถึง ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว 	<p>เป้าหมาย สร้างสังคมฐานความรู้และความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ทางเทคโนโลยี</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> จำนวนผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน จำนวนสตาร์ทอัพและ IDEs (Innovative Driven Enterprises) ที่เกี่ยวข้องกับ BCG 1,000 ราย ดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยีขาดดุลลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 สัดส่วนสินค้าและบริการนวัตกรรมต่อ GDP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

แนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการพัฒนา BCG ของ กษ.	แนวทางที่ 1 อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน สอดคล้องกับกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 1	แนวทางที่ 2 ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ และการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง สอดคล้องกับกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 2 และยุทธศาสตร์ที่ 3	แนวทางที่ 3 พัฒนาเกษตรกรรมมืออาชีพและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ สอดคล้องกับกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 4	แนวทางที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับกับแผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ยุทธศาสตร์ที่ 4
----------------------------	--	---	---	---

BCG Value Chain ภาคการเกษตร

ภายใต้หลักการตลาดนำการผลิต

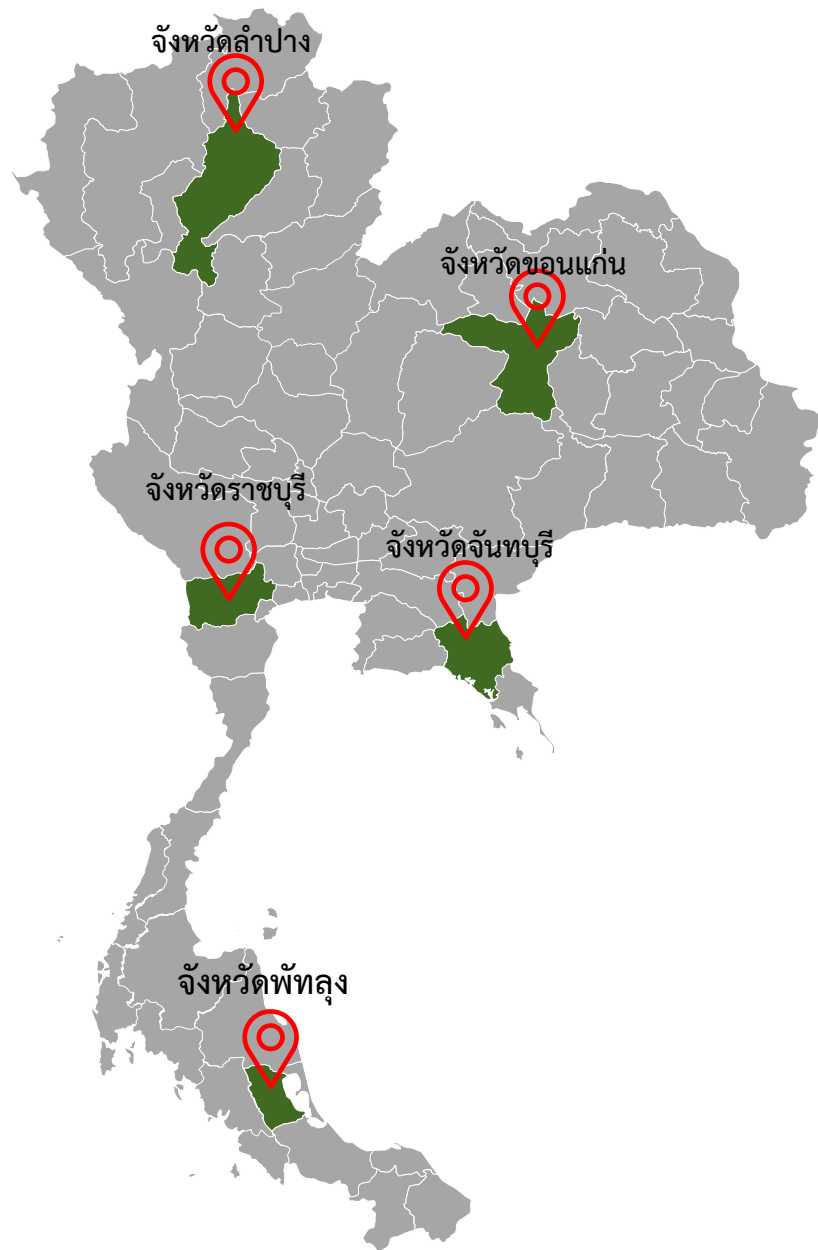
เกษตรไทยสู่ 3 สูง "ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง"

Profit sharing

Profit sharing

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
 <h2>Bio</h2> <p>สร้างมูลค่า (Value Creation)</p>	<p>เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เกษตรแม่นยำ (Precision Farming) ยกระดับคุณภาพ/การผลิต (Trust)</p> 	<p>แปรรูปขั้นต้น/ขั้นกลาง</p> <p>สร้างทางเลือกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ สร้างแบรนด์หรือตราสินค้า</p>	<p>แปรรูปขั้นสูง/สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่</p> <p>อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ อุตสาหกรรมยาและชีวเภสัชภัณฑ์ อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ</p> <p>การตลาดเชิงรุก </p>
 <h2>Circular</h2> <p>ของเสีย/ขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste)</p>	<p>ใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ</p> <p>นำส่วนเกินหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ ลดขยะ ลดมลพิษในฟาร์ม</p> 	<p>แปรรูปวัสดุหรือของเหลือใช้ทางการเกษตร</p> <p>เป็นผลิตภัณฑ์ พลังงานชีวภาพ/ชีวมวล ฯลฯ</p> 	<p>อุตสาหกรรมขั้นสูง</p> <p>การตลาดเชิงรุก </p>
 <h2>Green</h2> <p>สมดุลและยั่งยืน (Balanced and Sustainability)</p>	<p>กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี</p> <p>สร้างความยั่งยืนบนฐานทรัพยากรชีวภาพ</p> <p>อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างสมดุล และยั่งยืน</p> 	<p>การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงนิเวศในชุมชน/ท้องถิ่น</p> <p>กระบวนการแปรรูปที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ใช้พลังงานสะอาดในกระบวนการผลิตและการให้บริการ</p> 	<p>อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร</p> <p>การตลาดเชิงรุก</p> <p>ประชาสัมพันธ์การบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ </p>

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนงาน/โครงการขับเคลื่อน BCG Value Chain ภาคเกษตร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ภาพรวมระดับกรม
2. ระดับจังหวัด

โดยมีโครงการนำร่องใน 5 จังหวัด ประกอบด้วย

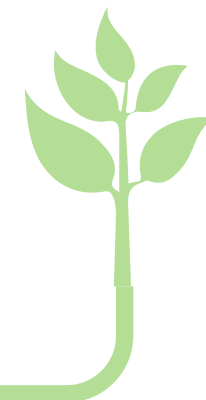
จังหวัดลำปาง สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ข้าวและไม้

จังหวัดขอนแก่น สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ อ้อยและหม่อนไหม

จังหวัดราชบุรี สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ มะพร้าวน้ำหอม อ้อย สุกร โคนม พืชผักเศรษฐกิจ และกุ้งก้ามกราม

จังหวัดจันทบุรี สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ทุเรียน มังคุด และปทุมมา

จังหวัดพัทลุง สินค้าเป้าหมาย ได้แก่ ข้าว

การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรด้วย BCG Model แบ่งเป็น 2 ระดับ

- **ระดับกรม** โดยการคัดเลือกโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564–2565 ที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงาน BCG Value Chain ภาคการเกษตร ภายใต้หลักการ “ตลาดนำการผลิต” และให้หน่วยงานในสังกัด จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน BCG ภาคการเกษตร เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2566–2570 ต่อไป
 - **ระดับจังหวัด** โดยคัดเลือกจังหวัดนำร่องและกำหนดชนิดของสินค้า พร้อมทั้งจัดทำ BCG Value Chain ของสินค้าเป้าหมาย เพื่อเป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนภาคการเกษตร ด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG ให้กับจังหวัดอื่น ๆ
- พื้นที่ดำเนินการนำร่องใน 5 จังหวัด และสินค้าเกษตรเป้าหมาย ประกอบด้วย
- (1) จังหวัดราชบุรี ได้แก่ มะพร้าว น้ำหอม อ้อย สุกร โคเนื้อ พืชผักเศรษฐกิจ และ กุ้งก้ามกราม
 - (2) จังหวัดลำปาง ได้แก่ ข้าวเหนียว และไม้
 - (3) จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อ้อย และหม่อนไหม
 - (4) จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ทุเรียน บลูมัม และมังคุด
 - (5) จังหวัดพัทลุง ได้แก่ ข้าว

ปัญหาอุปสรรค (1) หน่วยงานระดับจังหวัดขาดงบประมาณในการขับเคลื่อนโครงการปี 2564–2565 (2) การจัดทำโครงการภายใต้ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ยังไม่ครบถ้วนและขาดความเชื่อมโยงระหว่างกัน

ข้อเสนอแนะ จัดทำโครงการให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อน และเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด BCG รวมทั้งบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ

- ยกระดับการทำเกษตร “แบบดั้งเดิม” ที่ทำมาได้น้อย ไปสู่การทำเกษตร “แบบสมัยใหม่” ที่ทำน้อยได้มาก
- รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรเติบโตอย่างสมดุลและมีเสถียรภาพ
- อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร ระดับจังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ 0212/ว3860 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2564 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด มอบหมายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ขับเคลื่อนการดำเนินงาน BCG Model ในพื้นที่จังหวัด ซึ่งมีจังหวัดราชบุรีเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน โดยพิจารณาคัดเลือกสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด และจัดทำข้อมูล BCG Model ของจังหวัด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) พิจารณาสินค้าเกษตร (พืช ปศุสัตว์ ประมง) ที่ตอบในประเด็น 3 สูง : ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง 2Q : Quality & Quantity

2) มีโอกาสในการพัฒนาตลอด Value Chain (มีองค์ความรู้/มีศักยภาพในการผลิต/มีแหล่งรับซื้อ)

3) สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด

4) พิจารณา ข้อมูลสินค้าพืช ตามฐานข้อมูลแผนที่ Agri Map

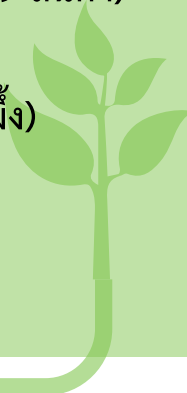
■ ผลการเสนอสินค้า BCG Model จังหวัด จาก 76 จังหวัด มีทั้งสิ้น 53 สินค้า (ทั้งประเทศ 229 รายการ) เฉลี่ยจังหวัดละ 3-5 สินค้า จำแนกเป็น

1) ด้านพืช 38 สินค้า : ข้าว พืชไร่(6 สินค้า) พืชผัก(4 สินค้า) ไม้ผล(13 สินค้า) ไม้ยืนต้น(9 สินค้า) ไม้ดอก(1 สินค้า) สมุนไพรและเครื่องเทศ(4 สินค้า)

2) ด้านสัตว์ 10 สินค้า : กระบือ ไก่ โค นกกระทา เป็ด แพะ สุกร ไหม แมลง (จิ้งหรีด และผึ้ง)

3) ด้านประมง 4 สินค้า : กุ้ง ปลา ปู สัตว์น้ำอินทรีย์

4) ด้านอื่นๆ 1 สินค้า : เกลือ

แผนการสร้างการรับรู้และแนวทางการประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรด้วย BCG Model ตามภารกิจของหน่วยงาน และ ประเด็นสร้างการรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ออนไลน์ และสื่ออื่น ๆ โดยในเบื้องต้นได้จัดทำวีดิทัศน์ เรื่อง “การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในภาพรวมและภาคการเกษตร ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG” ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งได้เผยแพร่ในช่องทางสื่อต่าง ๆ แล้ว

การพัฒนาการเกษตร ด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว BCG Model

